

✓ Відсутність у слухача умов оперативного отримання та обробки науково-методичного матеріалу, виконання завдань, консультування з викладачем.

✓ Відсутність у слухача мотивації до навчання в наслідок психічного та фізичного напруження, зумовленого воєнним станом.

✓ Ймовірність втрати інформації під час листування (нестабільний інтернет як у викладача, так і у слухача, випадкове потрапляння листів до спаму, помилка при відправленні тощо).

✓ Необхідність постійного спостереження викладачем за різними формами зв'язку зі слухачами.

Для підтвердження та оперативного вирішення проблем, у випадку їх існування, планується проведення експерименту із залученням груп слухачів, які навчаються на курсах підвищення кваліфікації у Центральному інституті післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Список використаної літератури

1. Концептуальні засади психолого-педагогічної підготовки конкурентоздатного фахівця в умовах післядипломної педагогічної освіти: на вибірці науково-педагогічних працівників / автор. кол. : Л. М. Сергєєва, О. І. Бондарчук, М. І. Скрипник, А. О. Молчанова, О. А. Філь ; наук. ред. Г. О. Козлакова. К. : ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти», 2015. 40 с. URL: <http://surl.li/byvsm> (дата звернення 20.04.2022).

2. Купрієвич, В. (2018). Модель професійного самовдосконалення керівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти у процесі підвищення кваліфікації. *Professional Pedagogics*, (15), 41–47. URL: <https://jrnls.ivet.edu.ua/index.php/1/article/view/52> (дата звернення 21.04.2022).

3. Сергєєва Л.М., Стойчик Т.І. Конкурентоздатність як умова професійного становлення фахівців: монографія. / Л.М. Сергєєва, Т.І. Стойчик, Дніпро: Журфонд, 2020. 181 с. URL: <http://surl.li/byvsq> (дата звернення 20.04.2022).

Кайтановська Ольга Миколаївна,

науковий співробітник відділу науково-методичного забезпечення професійної освіти ДНУ Інституту модернізації змісту освіти, аспірантка ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України

ДИДАКТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОПЕРАТОРІВ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ

Нині методологічним підґрунтям розвитку системи освіти в Україні виступають провідні ідеї, принципи та положення сучасної філософії освіти, психології, педагогіки, дидактики. Завдяки педагогічним теоріям відбувається розвиток дидактичних основ професійної освіти, формування змісту, технологій та методик з метою підготовки висококваліфікованих робітників у закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

Здобувачі освіти у ЗП(ПТ)О мають переконатися, що духовний, культурний, інтелектуальний розвиток особистості є прекрасним підґрунтям для реалізації себе у майбутній професійній діяльності. При цьому відкриваються життєтворчі перспективи, узгоджені з кращими традиціями. Тому процес підготовки робітників у ЗП(ПТ)О з професії оператор поштового зв'язку має спрямовуватися на формування готовності до роботи на виробництві, що ґрунтується на потребі особистості у навчанні і вдосконаленні упродовж життя.

Для кожної сфери притаманна своя специфічна система професійно важливих компетентностей, які слід належно проаналізувати і дослідити як конкретні дидактичні питання їх формування в ЗП(ПТ)О.

Професійна компетентність – це базова характеристика діяльності спеціаліста; вона включає як змістовий (знання), так і процесуальний (уміння) компоненти і має головні суттєві ознаки, а саме: мобільність знань, гнучкість методів професійної діяльності і критичність мислення [4].

Значний внесок стосовно обґрунтування цієї теми здійснили як українські так і зарубіжні вчені: Т. Андрущенко, С. Ніколаєнко, О. Польона, О. Кисла, О. Синиця, А. Харчук, М. Мілохіна, Вольфганга Ратке, Френсіс Бекон, Ян-Амос Коменський та інші.

Мета полягає у визначенні дидактичних засад та формуванні професійної компетентності майбутніх операторів поштового зв'язку у закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

У своїх матеріалах «Основи дидактики» автор В. М. Чайка [5] наголошує, що вперше слово «дидактика» з'явилося у працях німецького педагога Вольфганга Ратке і означало «мистецтво навчання». Англійський філософ Френсіс Бекон вважав дидактику самостійною науковою галуззю і виокремив із системи філософських знань. Аналогічно термін «дидактика» трактував і чеський педагог Ян-Амос Коменський. Сутність дидактики він визначив як «універсальне мистецтво навчати всього всіх». Спочатку цим терміном позначали практичну діяльність, а потім поступово відокремлену науку про інтегрально-взаємопов'язані види діяльності - викладання та уміння.

Велику увагу Ян-Амос Коменський приділяв проблемі змісту освіти, охарактеризувавши основні принципи його визначення: доцільності, енциклопедичності знань, посиленості, концентричності.

Видатні французькі педагоги просвітителі Жан Жак Русо, Дені Дідро виступали за поєднання навчання з ремісничою працею (праця на виробництві) акцент мав іти на досвід і спостереження, а не на зазубрювання та орієнтацію на книжкові знання. Й. Генріх Песталоці зробив спробу поєднати працю дитини на виробництві з навчанням. На його думку знання будуть більш засвоєними тоді коли вони опановуються послідовно і систематично.

Проаналізувавши праці видатних вчених можна сказати, що дидактика це вид діяльності, який спрямований на передавання молодому поколінню соціального досвіду, його викладання (навчання учителем) і уміння

(засвоювати матеріал учнем) працювати на результат. Іншими словами це зв'язок між учнем і вчителем для спільної роботи на результат.

На основі комплексу педагогічних теорій у межах дидактичних основ професійної освіти втілюються в освітньому процесі інноваційні підходи, принципи та технології, які виражають сутність і значущість сучасної професійної педагогіки під час формування у здобувачів професійної освіти, діяльність яких в майбутньому пов'язана з роботою на виробництві, професійних якостей.

Компетентнісний підхід скеровує освіту на формування цілого набору компетентностей (знань, умінь, навичок, тощо), яким має володіти педагог у ЗП(ПТ)О. Традиційна система освіти акцентувала основні зусилля на набуті знань, умінь і навичок, що догматично абсолютизувало знання і формувало знаннєвий підхід до навчання.

Набуття молоддю знань, умінь і навичок спрямоване на вдосконалення їхньої компетентності, сприяє інтелектуальному й культурному розвитку особистості, формуванню в неї здатності швидко реагувати на запити часу.

Посилаючись на Стандарт професійної (професійно-технічної) освіти з професії оператор поштового зв'язку (Наказ МОН від 27.12.2017 № 1691) слід зазначити, що професійні компетентності за кожною професійною кваліфікацією відрізняються.

Таблиця 1

Аналіз професійних компетентностей за модулями та кваліфікаціями

Кваліфікація 3-го класу. Оволодіння операціями по прийому, обробці і видачі внутрішніх та міжнародних поштових відправлень	
<i>Навчальний модуль</i>	<i>Професійна компетентність</i>
Технологія пересилання внутрішніх поштових відправлень	Ознайомлення з характеристикою виробничого обладнання відділень та вузлів поштового зв'язку
	Виконання прийому, обробки та видачі внутрішніх поштових відправлень
	Оволодіння навичками усного ділового мовлення та культури спілкування
	Засвоєння психологічних особливостей праці оператора поштового зв'язку
Технологія пересилання міжнародних поштових відправлень	Виконання прийому, обробки та вручення міжнародних поштових відправлень
	Застосування програми АСРК (автоматизована система реєстрації та контролю), її основні функції
	Призначення, ознаки та правила оформлення довідково-інформаційних документів
	Розуміння міжособистісних відносин і соціально-психологічного клімату у колективі
Кваліфікація 2-го класу. Оволодіння операціями з надання фінансових послуг поштового зв'язку	

<i>Навчальний модуль</i>	<i>Професійна компетентність</i>
Технологічні операції по переказним послугам та виплаті грошової допомоги	Виконання прийому, обробки, виплати (доставки) переказів, платежів, пенсій
	Застосування нового обладнання
	Оволодіння знаннями з оформлення довідково-інформаційних документів
	Обслуговування як процес спілкування відвідувача й оператора
Технологічні операції з надання інших послуг поштового зв'язку	Надання послуг за агентськими угодами та інших послуг
	Застосування нового програмного забезпечення для обробки документів
	Оволодіння знаннями з оформлення обліково-фінансових документів
	Засвоєння основних понять ділової комунікації
Кваліфікація 1-го класу. Здійснення виробничого контролю та статистичного обліку в сфері поштового зв'язку	
<i>Навчальний модуль</i>	<i>Професійна компетентність</i>
Оволодіння навиками з організації роботи контрольно-довідкових дільниць	Організація роботи контрольно-довідкових дільниць.
	Застосування автоматизованого робочого місця оператора
	Ознайомлення з організаційними і розпорядчими документами, їх використання
	Оволодіння основами корпоративної культури

Особи які навчаються у ЗП(ПТ)О за професією оператор поштового зв'язку мають засвоїти професійні компетентності в залежності від кваліфікації яку вони хочуть здобути. Їм необхідно усвідомити, що професійні компетентності є підґрунтям для реалізації себе у майбутній професії оператор поштового зв'язку та можуть конкурувати на ринку праці.

Список використаної літератури

1. Хименець В., Компетентнесний підхід до професійного розвитку вчителя, 2010.
2. Васянович Г., Онищенко В. Дидактичні засади формування професійних якостей майбутніх кваліфікованих робітників // Педагогіка і психологія професійної освіти, 2014, № 1. С. 7–25.
3. Глянєнко К., Дидактичні засади формування професійної компетентності майбутніх фахівців професійної освіти (охорона праці), 2021, Випуск 197. С 76-80.
4. Банашко Л., Севастянова О., інші. / Концепція педагогічної компетентності майбутніх вчителів у системі ступеневої підготовки спеціалістів початкової ланки освіти.
5. Чайка В.М., Основи дидактики, 2011.
6. Стандарт професійної (професійно-технічної) освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України від «27» грудня 2017 р. № 1691. URL: [Стандарти професійно-технічної освіти – Інститут модернізації змісту освіти \(imzo.gov.ua\)](http://standarti.imzo.gov.ua).